

ÅRSBERETNING 2021

ÅRSBERETNING 2021

MILJØPUNKT NØRREBRO

På forsiden: Bilfri Søndag 2021, hvor Miljøpunkt var til stede med luftmålinger ved Runddelen, affaldsindsamling ved Sjællandsgade og Affaldskajak på Søerne. Kommer der mon flere bilfrie søndage i 2022? // eget billede.

Indhold

Beretning	2
Perspektiver for 2022	4
Driftsstøtte for 2021	5
Aftale om aktivitetsstøtte	6
Indsatsområder	7
Indsatsområde 1: Ladegårds Å (2021-22)	8
Indsatsområde 2: Affald og Miljøkajak (2021-22)	12
Indsatsområde 3- Klimatilpasning: Skybrud, grundvand & hedeølger (2020-21)	16
Indsatsområde 4: Luftforurening og trafikplaner (2020-21)	20
Kontakt	25
Bestyrelsen	25

Beretning

Fonden blev stiftet den 29. april 2003 og har som eneste aktivitet Miljøpunkt Nørrebro's virke. Fonden har en bestyrelse med 8 medlemmer, hvor de udpegningsberettigede organisationer fremgår af vedtægterne. Fonden har hjemsted i Københavns Kommune og har til formål at støtte og udvikle det lokale miljøarbejde på Nørrebro.

Fonden har i 2021 drevet Miljøpunkt Nørrebro på Korsgade 16, st., 2200 København N. Miljøpunkt Nørrebro har igangsat og afviklet aktiviteter på Nørrebro i overensstemmelse med Fondens vedtægter samt samarbejdsaftalerne med Nørrebro Lokaludvalg under Københavns Kommune. Fonden har fremsendt årsplan, succeskriterier, budget, m.v. til Nørrebro lokaludvalg jf. samarbejdsaftalen.

Danmark har underskrevet Agenda 21-charteret i FN og er derfor forpligtet til at udføre lokalt miljøarbejde. Forpligtelsen er indskrevet i Planloven og Københavns kommune udfører det lokale miljøarbejde gennem lokaludvalgene. Lokaludvalget på Nørrebro har lagt opgaven ud til Miljøpunkt Nørrebro. Københavns kommune har dermed gennem Nørrebro Lokaludvalg støttet Fonden med en driftsbevilling på i alt 719.989 kr. i 2021.

Derudover har Miljøpunkt Nørrebro puljebevillinger til aktiviteter i form af tilskud fra Nørrebro Lokaludvalg. Miljøpunkt Nørrebro og Lokaludvalget har en 4-årig aftale (2019-2022) om puljebevillinger på 600.000 kr. årligt til de i fællesskab aftalte indsatsområder.

- Ladegårdsåen
- Affald & Miljøkajak
- Klimatilpasning: Skybrud, grundvand & hedeølger
- Luftforurening og trafikplaner

Aftalen følger Københavns kommunes dagsorden om afbureaukratisering af det lokale miljøarbejde. Efter ledelsens opfattelse giver denne aftale gode resultater i forhold til Fondens formål, fordi der bruges få midler på administration og rapportering, hvilket efterlader flere midler og fleksibilitet til at lave indsatser, når behovet opstår (fx sager om partikelforurening, Corona-aktiviteter, Tagensvejs udvidelse ind i De Gamles By, ByOasen eller sagen om brud på fredningen af Assistens Kirkegård), ligesom midlerne kan indgå som egenbetaling i pulje- & fondsansøgninger.

Miljøpunkt Nørrebro har været til stede i alle større såvel som lokale medier med nyhedsklip eller opinion.

I 2021 har vi fortsat været påvirkede af begrænsninger i samfundsaktiviteten som følge af Coronanedlukningerne. Vi har haft fokus på, at det lokale miljøarbejde har en plads i de store samfundsforandrende politiske dagsordener om forsyningsikkerhed, klimaforandringer og luftforurening, som vi også har problematiseret ifm. Covid-19. Vi har også fortsat Corona-venlige aktiviteter i form af en miljøkajak på Søerne.

Vi har haft superfrivillige til at udlåne kajak og her ses nogle af de seje sejler-frivillige // eget foto

I senere kapitler kan du læse om vores aktiviteter og resultater af de aftalte indsatser. Miljøpunkt Nørrebro laver dog også mange ekstra aktiviteter, som en del af varetagelsen af det lokale miljøarbejde, som ikke går ind under indsatserne.

Det er alt fra indstilling om fængselsmiljøet på Indre Nørrebro som kulturmiljø, over høringsvar til staten omkring implementering af Århus-konventionen og til høringsvar til generelt relevante planer som fx Lokalplanen for De Gamles By.

Det omfatter også deltagelse i borgerfora, parkbrugerråd og følgegrupper. Det ekstra arbejde med borger-netværk og følgegrupper for De Gamles By er generelt omfattende og præget af nye problemer, som fx lukning af ByOasen.

Miljøpunkt Nørrebro har også en del undervisning og rundvisningsaktivitet, som ikke fremgår under indsatserne, da vi ser det som en generel tværgående del af udviklingen af miljøarbejdet.

Perspektiver for 2022

2022 bliver en spændende år for Miljøpunkt Nørrebro, da mange af de flerårige strategiske projekter ser ud til at gå ind i afgørende fase; Ladegårds Å (Bispeengbuen), indretning af transport i byen og klimatilpasning.

Miljøpunkt Nørrebro har i mange år påtalt forsyningsikkerhed og sikkerhedspolitik som en dimension i den nødvendige grønne omstilling af vores energisystem. Vi står derfor godt rustet til at bidrage til et mere robust og bæredygtigt energisystem i de kommende år, som bl.a. kunne understøttes af mere lokale borgerenergifællesskaber.

Der er et fornyet fokus på lokalt engagement og miljø/klima, så der opstår forventeligt nye projektmuligheder for os efter vedtagelse af de forskellige klimahandlingsplaner. Vi har en forventning om at deltage i større fonds- og puljeansøgninger inden for klima- eller klimatilpasningsområdet i de kommende år. Det vil også være centralt for Miljøpunkt Nørrebro, at der indgås en fornyet aftale med Nørrebro Lokaludvalg i 2022.

De 17 Verdensmål (SDG'erne) bliver stadig mere centrale for offentlige myndigheder, organisationer og virksomheder. Corona-udbruddet og krigshandlingerne i Østeuropa har mindet verden om, at verdens udfordringer - og løsninger – hænger uløseligt sammen. Det vil være centralt for Miljøpunkt Nørrebro at være en del af denne samtale og udvikling, så vores forankring i Agenda 21-arbejdet suppleres og udbredes til nye rammer, der ligger inden for fondens formål.

Driftsstøtte for 2021

Miljøpunktets opgaver i forhold til driftsstøtten

Miljøfondene har jf. aftalen om driftsstøtte (2011) en række opgaver i forbindelse med modtagelse af driftsstøtte fra lokaludvalget, herunder at der årligt udarbejdes årsberetning og regnskab for miljøarbejdet, for så vidt angår støttebeløbet.

Driftstilskuddet finansierer henholdsvis basisdriften af Miljøpunktet, herunder borgerkontakt samt udvikling af prioriterede miljøprojekter, der fastlægges mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg.

Driftstilskuddet finansierer også en lang række aktiviteter, som ikke er en del af indsætterne, fx deltagelse i følgegrupper, parkbrugerråd og høringsvar i forbindelse hermed mm. Fx De Gamles By og Amorparken.

Indtægtspost	2021
Driftsstøtte fra Nørrebro Lokaludvalg	719.989
I alt indtægter	719.989

Udgiftspost	2021
Lønomkostninger	504.802
Husleje mm.	163.068
Kontorhold & administration	52.119
I alt udgifter	719.989

Miljøpunkt Nørrebro har fra 2016 nedbragt faste omkostninger markant ved at flytte til nyt mindre lejemål i Korsgade 16 og ved øvrige tiltag, samt ved at vælge revisor mm. sammen med de øvrige miljøpunkter.

Aftale om aktivitetsstøtte

Ud over aftalen om driftsstøtte har Miljøpunkt Nørrebro før kunne søge Lokaludvalgets pulje til gennemførelse af de prioriterede aktiviteter og andre miljøprojekter jf. aftale om driftsstøtte (2011). For 2019-22 er der indgået en aftale om prioritering og tilskud til 2-årige indsatsområder, som skal give mindre administration og mere fleksibilitet til at lave indsatser, når behovet opstår (fx om partikelforurening fra busserne eller Assistens-sagerne):

Modellen

Miljøpunkt Nørrebro arbejder med fire temaer med 2 års varighed. Der aftales to temaer på dagsseminaret i oktober hvert år (i startåret 2015 aftales der fire temaer, 2 med 1 års varighed og to med 2 års varighed), så temaerne kører forskudt af hinanden to og to. Temaerne kan opprioriteres eller nedprioriteres løbende, hvis det er nødvendigt. Dette kræver dog enighed mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg. Der afsættes et beløb på 150.000 kr. pr. tema pr. år.

Hvert år er der åbent for indmeldelse af temaer på Lokaludvalgets Byrum-, Miljø- og Trafik-arbejdsgruppemøde i september/oktober. Arbejdsgruppen drøfter de indkommende temaer og vælger et passende antal, som sendes videre til Miljøpunkt Nørrebro. Miljøpunkt laver en præsentation af de indmeldte temaer, samt de temaer som de selv mener er relevante på dagsseminaret. Herefter udvælges de to temaer, som Miljøpunkt skal arbejde med.

Miljøpunkt orienterer løbende Lokaludvalget om deres arbejde. Dette kan enten ske på et arbejdsgruppemøde eller på et Lokaludvalgsmøde.

Model:

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
tema 1		tema 1		tema 1	
tema 2		tema 2		tema 2	
tema 3	tema 3		tema 3		tema 3
tema 4	tema 4		tema 4		tema 4

Økonomisk ramme

150.000 kr. pr. tema. Med 4 temaer hvert år, så i alt 600.000 kr. pr år.

Tidsplan

August/september – Temaer til Miljøpunkts arbejde indmeldes.

September/oktober- De indmeldte temaer drøftes på Byrum, Miljø og Trafikarbejdsgruppens møde, og der udvælges et passende antal temaer, der videreformidles til Miljøpunkt Nørrebro.

Oktober – Dagsseminar, hvor det aftales hvilke temaer Miljøpunktet arbejder med. Miljøpunkt Nørrebro fremlægger her de temaer som Lokaludvalget har meldt ind og de temaer, som de selv mener er relevante at arbejde med.

Indsatsområder

Nørrebro Lokaludvalg & Miljøpunkt Nørrebro har på fælles seminar i efteråret 2020 udpeget følgende indsatsområder for 2021:

2017	2018	2019	2020	2021	2022
Grønne Fællesskaber	Ladegårds Å		Ladegårds Å		
Ladegårds Å	Klima: CO2-reduktioner		Affald & Miljøkajak		
Klima & skybrud	Luftforurening & trafikplaner		Klimatilpasning: Skybrud, stigende grundvand & hedeølger		indsats 3
Affald-til-ressourcer	Klimatilpasning & skybrud		Luftforurening & trafikplaner		indsats 4

Udpegning af indsatsområderne er sket efter samarbejdsaftale mellem Miljøpunkt Nørrebro og Nørrebro Lokaludvalg (2011) og model for fremtidigt samarbejde (2015), som det er vedtaget af Nørrebro Lokaludvalg.

Jf. Kommunens vejledning skal følgende elementer indgå i aktivitetsbeskrivelserne:

- Overordnet beskrivelse af indsatsområdet, herunder baggrund og formål
- Kort beskrivelse af aktiviteter under indsatsområdet, herunder målgruppe, eventuelle samarbejdsparter, resultat- og effektmål, aktivitetsmål (leverancer).

Vi arbejder dynamisk med aktiviteterne, der løbende videreudvikles gennem perioden. Inden for en del af indsatserne går udviklingen hurtigt, mens andre måske ikke lever op til det forventede potentiale i enkelte år. Den 2-årige projekthorisont gør det nemmere at tilpasse indsatsernes hastighed og omfang.

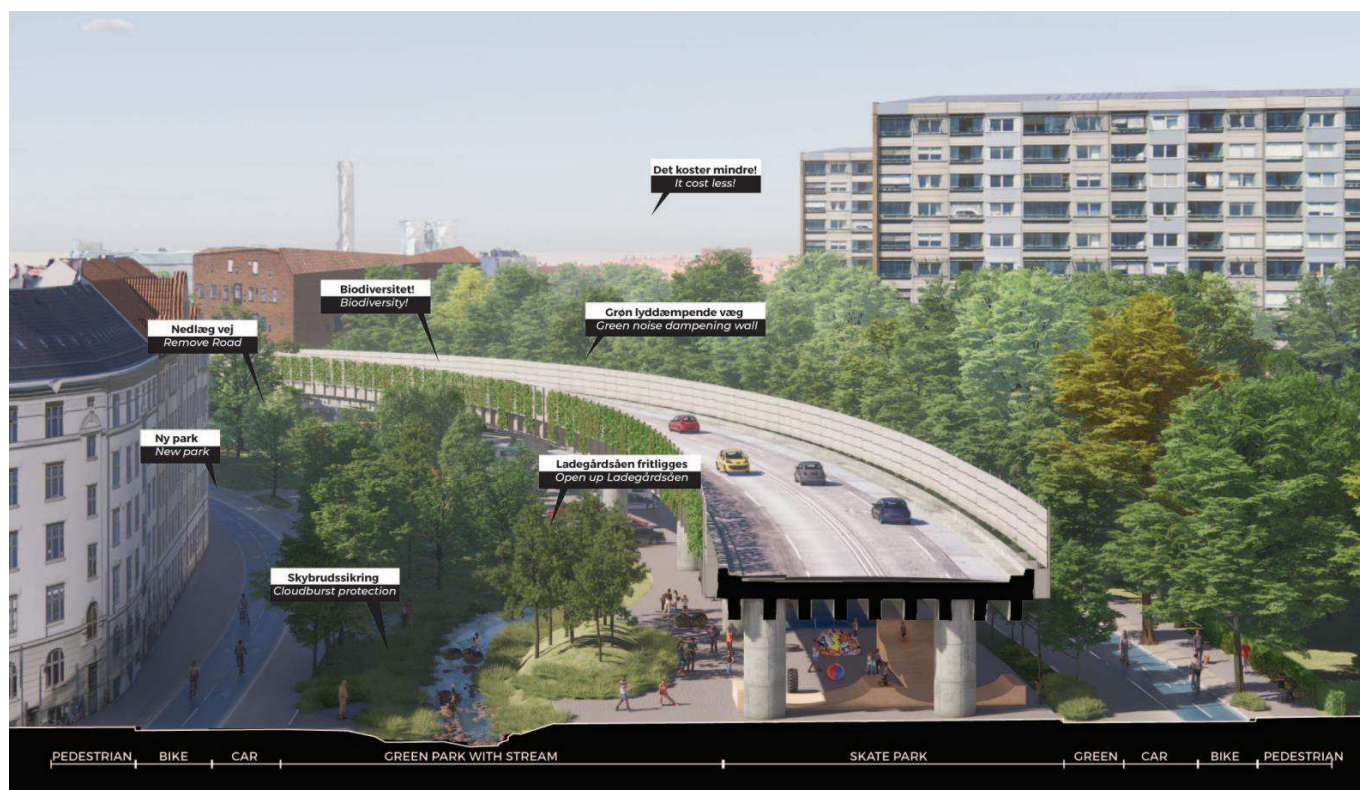
Miljøpunkt Nørrebro har i aftalen fleksibilitet til at udnytte opstående muligheder og reagere på forringelser, hvis det bliver nødvendigt (fx ByOasen i 2015, Movia-sagen og Assistens-sagerne). Jf. samarbejdsaftalen skal Miljøpunkt løbende orientere lokaludvalget om væsentlige ændringer i forudsætninger og ved enighed kan de enkelte indsatsområder omprioriteres.

En del af vores aktiviteter i forbindelse med indsatserne er fælles for alle indsatserne eller ligger uden for indsatserne og vil derfor ikke være beskrevet som aktiviteter under de enkelte indsats. Det gælder fx vores samarbejde og vejledning af studerende og egentlig undervisning eller rundvisninger, som vi laver mange af hvert år.

Under de enkelte indsatsområder vil det fremgå, hvilke høringssvar og større notater Miljøpunkt har skrevet under indsatserne. Miljøpunktet skriver dog også andre høringssvar i regi af lokaludvalgets arbejdsgruppe, som ikke fremgår – fx indenfor affaldsområdet, hvor vi med støtte fra lokaludvalget har opbygget stor viden.

På følgende sider er en beskrivelse af gennemførte aktiviteter, status i forhold til opfyldelse af årsplanens mål og succeskriterier, samt øvrige aktiviteter, der er blevet aftalt med Nørrebro Lokaludvalg jf. samarbejdsaftalen (2011).

Indsatsområde 1: Ladegårds Å (2021-22)

Forslaget om en hurtig halv nedrivning af Bispeengbuen // Tegnestuen BIG for Lokaludvalget og Miljøpunkt Nørrebro

Baggrund

Der er stor lokal opbakning til at åbne Ladegårdsåen under Åboulevarden. Lokaludvalget har besluttet 'fortsat at arbejde for det oprindelige Ladegårds Å-projekt og bakke op om, at Miljøpunkt Nørrebro gør det samme', samt at Miljøpunktet kan arbejde for at gennemføre projektet etapevis.

Formål (fra årsplanen)

At fremme åbning af Ladegårdsåen, samt nedrivning af Bispeengbuen og evt. tunnelering af vejen, samt sikre, at nedrivning af Bispeengbuen bliver etape 1 af en ambitiøs Ladegårds Å-løsning.

Status

Vejdirektoratet og Staten er ejer af Bispeengbuen og området under Bispeengbuen. Staten har udsendt hovedrenovering af Bispeengbuen i 10 år – til gengæld er udgiften til levetidsforlængelsen steget (ca. 250 mio. kr.).

En å-park på hele Åboulevarden blev indskrevet i Kommuneplanen, efter at 11.000 borgere havde ønsket det i hørings svar (2/3 af alle hørings svar til planen). Vi har med denne indsats tidligere fået sat 5 mio. kr. af til det helt store scenarie med åbning af hele Ladegårdsåen og genskabelse af 'Den Grønne Boulevard' fra Bispeengen til Amager. Det arbejde er i gang.

Klimadagsordenen peger mod, at der skal søges løsninger med et mindre CO2-aftryk som en første etape, som den skitserede løsning for Lokaludvalget og Miljøpunktet.

En stor udfordring fremadrettet er, hvis Bispeengen overdrages til kommunerne, som så derefter skal omdanne området under det eksisterende anlægsloft. Der bør derfor fx arbejdes på en model med etaper og muligvis delt ejerskab i en periode, evt. en forhandlet løsning med undtagelse fra anlægsloft.

Det bliver helt centralt i forhandlingerne med staten, at borgerne og de to kommuner står sammen om de store linjer i projektet.

Aktiviteter & resultater

Miljøpunktet har overordnet arbejdet videre på, at de forskellige aktører og interessenter arbejder konstruktivt med projektet ud fra de lokale ønsker.

I 2021 fik vi i infrastruktaftalen Folketinget til at afsætte 10 mio. kr. til arbejdet med en halv nedrivning af Bispeengbuen, som er vores lokale forslag fra Miljøpunkt / Åbn Åen og lokaludvalget. Det lykkedes takket være flere feltture med partiledere og ordførere.

Vi deltager i de allerede igangsatte forundersøgelser, som pågår i de to kommuners forvaltninger sammen med eksterne eksperter og rådgivere. Rådgiverne har bekræftet vores arbejde med trafikkapacitet såvel som med de rent konstruktive løsninger til at fjerne halvdelen af Bispeengbuen på en hurtig og relativt billig måde.

Det virker som om, at der nu er en forståelse i forvaltningen omkring, at ophavet til projektet er lokalt og at vi skal have indflydelse. Vi ser derfor at åbning af Ladegårdsåen har fået en fremtrædende plads i projektscenarierne, samt at vores notater om optimering af forbindelser i hver ende af buen er taget med i forslagene.

Vi forventer at forvaltningen indstiller til de to byråd, at man går efter en hurtig halv nedrivning som etape 1 af genskabelse af Bispeengen og åbning af Ladegårdsåen.

Vi har selv sideløbende fortsat udviklingen af forslaget til den hurtige halve nedrivning af Bispeengbuen, som er en reaktion på, at staten har udskudt reoveringen med 10 år.

Fordelene er:

- Handling: Løsningen kan sættes i gang hurtigt.
- Klima: Der skal ikke laves CO2-tung betontunnel som erstatning.
- Besparelse: Det koster mindre at nedrive halvdelen af Bispeengbuen end det gør at levetidsforlænge Bispeengbuen.

- Skybrud: Bispeengen kan nå at indgå i skybrudssikring og dermed minimere behovet ændringer i Sct. Jørgens Sø, hvor vandet ellers skal ledes til gennem store skybrudstunneller.
- Fleksibilitet: Løsningen forhindrer ikke andre løsninger, men skal ses som en første etape, der giver en stor å-park her og nu. Politikerne vil have god tid til at beslutte, hvad der skal ske med den tilbageværende Bispeengbue, når staten efter planen skal levetidsforlænge denne om 10 år. Skal den begrønnes, overdækkes med solceller, erstattes med tunnel og byudvikling eller noget helt andet?
- Imødekommer lokale aktiviteter: Projektet imødekommer de aktiviteter, der er under buen i dag, som fx Bas Under Buen og Urban 13, som kan inviteres med ind i omdannelsesprocessen, sammen med alle beboerne.

Pressearbejde: Har ført til flere artikler i nationale og lokale medier. Både i forbindelse med forundersøgelser og den løbende politiske proces.

Miljøpunkt Nørrebro arbejder desuden for, at forsyninger og forvaltning ikke skal foregribe en politisk beslutning om Bispeengbuen ved at planlægge store investeringer i området, som vil forhindre Bispeeng-projektet eller en åbning af Ladegårds Å.

- Sct. Jørgens Sø-skybrudsprojektet er sat i gang, selv om det ikke er afklaret, hvad der skal ske med Bispeengen. Bispeengen kan tage ca. halvdelen af vandet, der ellers skal i en stor skybrudstunnel, som koster mellem 900 og 1.400 mio. kr., til Søerne eller Havnen. Vi deltager i en følgegruppe for skybrudsprojekterne for Åboulevard og Sct. Jørgens Sø, hvor vi har lavet en borgeralliance med bl.a. Søfrontsgruppen og DN København.
- Vending af Grøndals Å er pt. droppet og afkoblet fra skybrudsprojektet. Vending af Grøndals Å ville have taget vandet fra Søerne og Ladegårds Å.

Høringsvar/notater

Vi skriver løbende notater og kommentarer til forundersøgelserne af projektet.

Indsatsområde 2: Affald og Miljøkajak (2021-22)

Gartnergade nærgenbrugsstation // eget billede

Baggrund

Klimaloven og EU's direktiv om cirkulær økonomi øger tempoet i bevægelsen mod det affaldsfrie samfund. Affaldsforliget på Christiansborg fra juni 2020, vil pålægge danskerne at kildesortere 10 forskellige materialer.

I Københavns Kommune er målet 70% affaldssortering i 2024. Dette betyder konkret flere fraktioner i gården, som der flere steder ikke er umiddelbart er plads til, når der også skal være plads til cykler og ophold.

Mange beboere er utilfredse med at søerne er fyldt med affald og at svanerne laver skralderejer og fugle kvæles i plastik i Søerne.

Formål (fra årsplanen)

Begrænse ressourceforbruget og CO₂-udledningen, så den grønne omstilling gøres hurtigere og billigere end ellers. Affaldssortering skal være nemt, synligt og socialt prestigøst, hvis det skal blive en succes.

Vi skal dels ud i gårdene og hjælpe med at opgradere affaldssorteringen og så skal vi have en miljøkajak, hvor oprydning og sortering gøres maritimt, sjovt og socialt.

Hørings svar

Vi har i år skrevet en del hørings svar med sigte på at reducere ressourceforbrug og CO₂-udledning, fx hørings svar til Regulativ for husholdningsaffald.

Vi har indsendt en plan i to dele til forvaltningen, der foreslår placeringer af sorteringspunkterne på Nørrebro (kaldet en 'bydelsplan', som ikke skal forveksles med lokaludvalgets bydelsplan).

Herudover har vi været med til en pjece som giver københavnere nogle tips hvad de kan gøre for klimaet, samt kort fortæller om Københavns klimaplan og affalds- og ressourceplan.

Status & aktiviteter

Vi har været forhindret i at udføre en del af den borgerrettede indsats pga. Corona-restriktionerne. Miljøkajakken har dog været en meget positiv oplevelse, da nørrebroerne har kunnet komme ud på vandet og lave noget meningsfuldt på afstand.

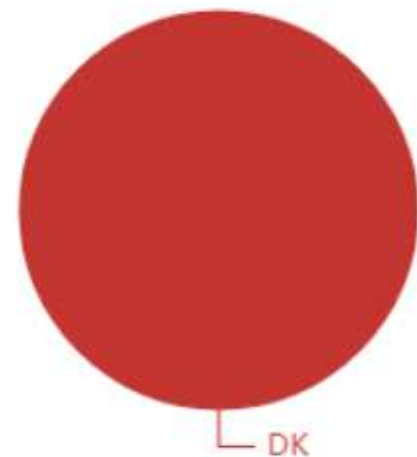
De frivillige indsamlede 510,4 kilo affald fra Peblinge Sø, plus nogle større genstande, som ikke kunne vejes. Det har været tydeligt, ved visuel vurdering fra Dronning Louises Bro til hver side, at Peblinge Sø har været markant renere end Sortedam Sø.

I september udnyttede vi vores kajak i Peblinge Søen til et event der understøttede Plastic Change's mærkevareundersøgelse. Det er den årlige globale undersøgelse, der påviser hvilke firmaer som dominerer affald spredt på gaden og i naturen. I Peblinge søen er det ølmærker, ikke mindst Carlsberg, som dominerer.

Overordnet set er kommunens affaldsplan 2024 lige nu i krise. Forvaltningen mener ikke de kan nå 70%

510.4 kg Collected

By Location

Year

2021

genanvendelsesmålet. Deres forslag er enten at droppe målet eller iværksætte en række yderligere tiltag, der øger affaldsformidlingen og presset på borgerne. Vi mener man skal fastholde 70%-målet.

Kommunen lægger ansvaret på forskellige uforudsete regeringsindgreb og usikkerhed i hele sektoren. Som vi oplever det, har forvaltningen i Corona-tiden (forståeligt nok) været ret inaktiv og ikke gjort meget for de beskrevne projekter i affaldsplanen. Kun sorteringspunkterne, som er den kommende offentlige affaldssortering, er undtaget.

I forhold til at formidle de nye kildesorteringer; drikkekartoner og tøj/sko, har vi ikke kunnet opnå et samarbejde med kommunen. Vi kan nu konstatere, at der ikke bliver nogen egentlig kampagne fra kommunens side omkring denne store opgave.

De kommende offentlige sorteringspunkter har været et vigtigt omdrejningspunkt for vores arbejde gennem 2021. Vores indsats har resulteret i vores status som dialogpartner både hvad angår bydelsplanen for sorteringspunkter og processen omkring eventuelle partnerskaber mellem private og sorteringspunkterne.

Hvad angår partnerskaberne har vi samtidig holdt en tæt kontakt til fire ejendomme/gårdlaug som allerede har besluttet sig for nedgravede beholdere. Derudover har vi orienteret alle vores affaldskontakter om sorteringspunkt projektet og mulighederne heri. Vi har bidraget til at Nørrebro har indsendt rigtigt mange forslag til sorteringspunkter til forvaltningen – ca. 1.000 forslag ud af 4.000 i alt i København.

Gennem året har vi haft en lang dialog med forvaltningen og borgmesteren for at sikre de private projekter for nedgravede beholdere på offentlig vej kan danne partnerskaber med de offentlige sorteringspunkter.

Det har resulteret i to beslutninger i TMU. Først i foråret 2021 og sidst d. 6. december 2021 hvor TMU pålagde forvaltningen at finde løsninger for de private "i synergi med" sorteringspunkterne. I samme beslutning blev forvaltningen også pålagt at optage miljøpunkterne som dialogpartner.

Vi har også sparret med forvaltningen omkring de kapacitetskrav man bør stille til nedgravede restaffaldsbeholdere.

Vi har fortsat vores direkte kontakter til ejendomme og gårdlaug til at kommunikere bæredygtige initiativer og forsøgsordninger ud til nørrebroerne, fx Flexibel Fjernvarme (Flexumers). Der er stor lyst til at deltage og omkring 50 ejendomme (~2400 lejligheder) på Nørrebro deltog. Groft estimeret svarer dette til omkring 7000 beboere. Vi bruger vores erfaringer med både at appellere til at tage det bæredygtige valg og samtidig påpege, at det bæredygtige valg ofte sparer penge og dermed er med til at holde udgiften til at bo på Nørrebro nede.

Samtidig laver vi kommunikation om positive bæredygtige historier, fx 'Tak for dit bidrag'-kampagnen, 'den gyldne termostat' og at man som forbruger kan gøre noget godt for miljø og spare penge, ved at undgå at bruge el mellem 17-20 i vintermånederne. De borgernære historier skriver vi ofte om i vores faste klumme i NørrebroLIV.

Indsatsområde 3 - Klimatilpasning: Skybrud, grundvand & hedeølger (2020-21)

På felttur for at finde Lersøkilden langs den nedgravede Lygte Å på grænsen mellem Nørrebro og Bispebjerg, med repræsentanter for Nørrebro, Bispebjerg, Københavns kommune og HOFOR. // eget billede

Baggrund

Skybrudssikring bliver forventeligt det mest indgribende i byrummet i de næste 20 år. Vi kan forvente påbud til ejendomme/gårdlaug, kommunal overtagelse af private veje og arealer, samt omfattende anlægsarbejder på de offentlige arealer.

Indtil nu er der meget blandede resultater med planerne og et grundlæggende spørgsmål er, om København laver grønne overfladeløsninger eller de dyrere kloakrør. Politisk er det besluttet at gennemføre en grøn skybrudsplan, men reelt bliver traditionelle løsninger fremherskende.

Påbud om afkobling af regnvand i gårdene fra kloak er i gang (Folehaven) og må forventes på Nørrebro i de kommende år (der kan komme udgifter til beboerne) og kommunen har allerede overtaget private veje og arealer flere steder.

Efter tørke- & hedeølgen i 2020 og i sommeren 2018 (varmeø-effekten), der medførte en overdødelighed på 250 personer, er vand også i spil som en ressource til at nedkøle byen og til at

holde bytræerne i live. Vandet kan muligvis tilvejebringes fra det stigende grundvand, som i dag drænes til kloak.

Formål (fra årsplanen)

At udvikle og udbrede bæredygtige helhedsløsninger til håndtering af vandets kredsløb i byen i bred forstand. Et eksempel på dette kunne være lokal udnyttelse af vandressourcen (grundvand og regn) i overfladeløsninger, som på en gang kan bidrage til nedkøling af byen under hedebølge, aflede kraftig regn og sikre et passende grundvandsspejl.

Høringssvar

Henv. om brug af beskyttelsesrum til skybrud med Muregården, Høringssvar til Projektpakke 2022 for klimatilpasnings- og skybrudsprojekter, Notat om Masterplan Åboulevard, Høring af forslag til projekttillæg 2021 til Spildevandsplan 2018, Notat om Hans Tavsens Park & Korsgade.

Status

Miljøpunkt Nørrebro ser fortsat, at de fleste grønne skybrudsprojekter falder helt eller delvist fra. Der er et meget stort gab mellem det København har vedtaget politisk (og brander sig på i udlandet), og det der foreløbigt sker i virkeligheden. Årsagen til gabet er en blanding af politisk nedprioritering (der bliver ikke sat penge af i budget eller anlægsloftet stopper projekter), regulatoriske udfordringer (flere forvaltninger og myndigheder, der ikke arbejder i samme retning eller modarbejder hinanden), manglende tværfaglige kompetencer og kvalitet hos rådgivere og tekniske/miljømæssige udfordringer.

Dette er nu også erkendt af forvaltningen, som er startet forfra med en ny struktur og nye masterplaner for vandoplandene.

En bekymring går også på, at der ikke bliver lavet skybrudsprojekter i gårdene, fordi det er for uigennemseligt og vanskeligt at gå til. Kommunen har ikke pt. en indsats til at oplyse om de kommende krav om afkobling og man forventer derfor en *top down*-implementering af planen med brug af påbud, som vil have væsentlige økonomiske omkostninger for borgerne.

Det mest sandsynlige udfald for skybrudsplanerne er, at kommunen skifter strategi og at en større del af byen skal have en egentlig separat-kloakering under jorden i stedet for de grønne overfladeløsninger. Det vil koste mange milliarder kr. for forbrugerne, udlede store mængder CO2 og ikke give en kvalitet i hverdagen for byen.

Senest i 2020 viste en anden klimatilpasningsudfordring; tørke og hedebølge. Søerne var næsten tømte for vand en stor del af året. Varmeø-effekten (Urban Heat Island) betyder, at tæt bebyggede områder som Nørrebro kan blive 12 grader varmere, end områder lige uden for København (KU, 2010), hvilket fører til kraftigt ubehag og øget dødelighed (overdødeligheden var i

2018 på 250 personer på landsplan). Nørrebro er hårdt ramt af denne effekt, da vi er en omkranset og tæt bebygget bydel med meget lidt vandspejl og grønne områder.

Der er pt. ikke en sammenhængende og tilstrækkelig indsats til at sikre tilstrækkeligt vand på Nørrebro under fremtidens tørke og hedeølger. I 2018 blev der indført vandingsforbud. Manglen på vand er et problem, da afdampning af vand er med til at nedkøle byen under hedeølger, og fordi vand er nødvendigt til trævanding, hvis træerne skal overleve længerevarende tørke. Hvis træerne dør, vil det forværre varmeø-effekten, da trædække giver skygge og nedkøling ved afdampning fra trækronerne (hvis træerne er vandet tilstrækkeligt).

Miljøpunktet har foretaget en kortlægning af alternative vandressourcer, inkl. stigende grundvand, med input fra mange borgere og aktører og en stor [rapport](#) om perspektiverne. Vi forsøger nu at tænke bæredygtigt vandkredsløb ind i de projekter vi deltager i, dvs. både regnvand, skybrud, nedsivning, grundvand, ferskvandssystemet osv.

Vi udarbejdede sammen med Østerbro Miljøpunkt et større høringssvar til Kommuneplanen om det stigende grundvand som mulig ressource for byen. Sagen er blevet taget op som selvstændigt punkt i Teknik & Miljøudvalget. Stigende grundvand er også blevet optaget som en af statens fire klimatilpasningsindsatser og indgår nu i HOFORs strategi.

Aktiviteter

- Vi har haft fokus på at sikre, at de skybrudsoverfladeløsninger der er i proces på Nørrebro; De Gamles By, Sct. Jørgens Sø-Åboulevarden, HTP-Korsgade, Rantzausgade m.fl. følger de lokale ønsker. Det ser ud til, at De Gamles By, Korsgade, Rantzausgade og delvist Hans Tavsens Park bortfalder.
- Deltagelse i følgegrupper/hurtiggrupper om Hans Tavsens Park/Korsgade m.fl. Vi deltager også i Sct. Jørgens Sø-Åboulevard følgegruppen og vi har formuleret en 'borgernes masterplan' på baggrund af lokaludvalgets ønsker med åben Ladegårds Å mm., som har fået tilslutning fra Søfrontsgruppen og DN København.
- Vi har indgået et samarbejde med KAB Byggeri, AKB Lundtoftegade, Københavns Universitet og Teknologisk Institut om at skabe et nyt klimakvarter omkring Bispeengen og Ladegårdsåen, hvor vi skaber bæredygtige vandløsninger, som går på tværs af privat (AKB) og offentligt (Bispeengen).
- Der har derudover været en del løbende sager om skybrudsprojekter på offentligt areal, som vi har skullet opklare og lokalt skal have en holdning til, fx BIR8.3 Mimersgade og BIR8.5 Sigurdsgade.
- Kommunen har desværre fortsat ikke afsat midler til lokal formidling af muligheder og konsekvenser af skybrudsplanerne/LAR, trods en anerkendelse i forvaltningen af, at denne indsats

mangler. Miljøpunkt forsøger at vejlede gårdlaug, der henvender sig om LAR-løsninger. Det er dog fortsat besværligt, unødigt dyrt og utilgængeligt for gårdlaug at gå i gang med.

Indsatsområde 4: Luftforurening og trafikplaner (2020-21)

'Grøn Jagtvej' fra mobilitetsanalyserne. Jagtvej ses som busgade med udvidede cykelstier og fortov. Der kan tillades elbiler midlertidigt for at fremme elektrificering. Jagtvej er kraftigt forurenet og har mange skoler og institutioner og er desuden udpeget som 'supercykelsti'. Der er netop åbnet en metro under Jagtvej.

Baggrund

Ved Folketingsvalget og kommunalvalget blev der lovet stramning af miljøzonen og en renere og mere klimavenlig transport. Der er vedtaget en stramning af Miljøzonenloven og mulighed for 0-emissionszoner, samt taget tiltag til en mere klimavenlig transport.

De officielle tal for luftforurening afspejler fortsat ikke lokal forurening tilstrækkeligt godt og derfor er debatten om luftforurening fortsat fordrejet, så tiltagene mod luftforurening ikke er proportionale med problemets størrelse.

Klima spiller en stadig større rolle i debatten om fremtidens mobilitet. Transportområdet er politisk set vanskeligt at omstille, så derfor leverer trafik ikke sin del af reduktionerne – hverken nationalt eller i København. Det betyder at andre sektorer skal levere større reduktioner, eller at man skal opgive klimamålene.

Formål (fra årsplanen)

Indsatsområde skal sikre at vi følger op på det der bliver lovet i valgkampen og generelt skaber oplysning og engagement blandt beboere og medierne omkring vores største miljøbetingede sundhedsproblem og samfundsøkonomiske udgift (ca. 6 mia. om året i KBH alene fra diesel).

Inden for Trafik skal vi følge de konkrete trafikplaner og komme med overordnede bud på helhedsløsninger, hvor både luftforurening og klimaaftrykket fra transportsektoren skal indgå.

Hørings svar

Hørings svar om 3 alternative forslag til grøn trafikvej i Stengade, Hørings svar om Lynetteholm sammen med *Forum for klima, trængsel og sundhed* i KBH, intern høring om Blegdamsvej parkering.

Status

Efter at DCE på Århus Universitet har udgivet mere eller mindre misvisende luftforureningsrapporter gennem mange år, har den store aktivitet fra os og andre aktører tilsyneladende presset DCE og Miljøstyrelsen til at ændre praksis og foretage en mere retvisende opgørelse af dieselforurening.

Vi noterer os med tilfredshed, at DCE, i opgørelserne fra år 2020, femdobler den lokale forurening og vurderer den samlede omkostning for luftforurening til 79 mia. kr. årligt. Det er meget tæt på vores egen [vurdering fra 2019](#), som er 75 mia. kr. Vi er tilfredse med, at vores vurderinger har vist sig at være korrekte

Vores rapport om dieselforurening på Nørrebro indgår officielt som baggrundsmateriale i Københavns kommunes ekspertgruppe om luftforurening.

Den nye miljøzonestrategi er trådt i kraft og der er nu kontrol via mobile nummerpladescannere, som er meget effektivt. Myndighederne gav indledende mange midlertidige dispensationer (90% fik medhold), men det ser nu ud til, at reglerne håndhæves og der uddeles en del bøder.

Movias flåde forbedres fortsat ifm. elektrificering, siden vi afslørede problemerne i 2016. Opgaven med at forbedre luftkvaliteten handler nu i højere grad om at løfte hele flåden af køretøjer – også de private.

Med vedtagelsen af den Kommuneplan er der sket række fremskridt i den københavnske trafikpolitik. En general sænkning af parkeringsnormer på 30%, sænkning af biltrafikken ved hjælp af trafikøer, at biltrafikken kun må udgøre 25% af den samlede transport samt at hastighedsgrænsen skal sænkes, hvor det er muligt, er blandt de vigtigste ting.

Udviklingen går dog den modsatte vej. Efter to år med Corona-tiltag og fremme af individuel

transport stiger biltrafikken 5% og cykling samt kollektiv trafik falder kraftigt. Det gør det meget vanskeligt at leve op til klima- og renluftsmål.

Aktiviteter

- Vi har fortsat serien på Facebook-siden om sammenhængende mellem luftforurening og Corona. Corona-sygdom forværres af luftforurening. Vi ser en overdødelighed på ca. 50% i Region Hovedstaden ift. fx Jylland, som kan antages delvist at skyldes den høje luftforurening.

Vi har indsamlet dokumentation for dette og endte med at skrive et 'nytårsønske' til statsministeren om renere luft i Politiken (bragt 2. januar 2021).

- Vi har sammen med IDA (Ingeniørforeningen) - som opfølgning på Lokaludvalgets brev til borgmesteren om manglende ladeinfrastruktur - udviklet et nyt koncept med *flere* elbilpladser per ladestander.

Vores koncept er blevet til et pilotprojekt på Blegdamsvej (se billede) og resultatet er en langt højere belægningsprocent og bedre adgang til ladestander, men uden besværet ved tidsbegrænsning af ladestander til kun tre timer, som har været forvaltningens foretrukne løsning.

Vi har med de andre miljøpunkter foretaget en screening for potentiale med denne løsning og konceptet er nu kommet med i forvaltningens udkast til strategi for ladeinfrastruktur (initiativ nr. 11).

- Miljøpunkt Nørrebro har startet et nyt trafikforum med en række andre grønne organisationer her i København. I stedet for blot at fokusere på trafik, knytter vores samarbejde an til tre forbundne temaer; *klima, trængsel og sundhed*, som også er blevet forummets navn.

Forummet skal gennem afholdelse af arrangementer og fælles høringsvar mm., bidrage til at Danmark og Københavns kommune kan leve op til de vedtagne klimaplaner.

Vores partnere er foruden de andre miljøpunkter; Rådet for Grøn Omstilling, JaJa Arkitekter, IDA (Ingeniørforeningen), Dansk Cyklistforbund København, By – & Pendlercykelfonden og LetsGo delebiler.

- Efter en stor konference i 2020, arbejder vores forum sammen for at fremme trafikøer, som helst skal planlægges på tværs af bydele, for ikke at eksportere problemer over bydelsgrænser.
- Efterfølgende er trafikøer kommet med i kommuneplanen og flere store partiers trafikvisioner for de kommende år.
- Større notat om løsninger på pendlertrafik.
- Hørings svar til Lynetteholm-projektet, med fokus på trafikafvikling og luftforurening.

- Vi deltog i Bilfri Søndag og foretog live luftforureningsmålinger på Nørrebrogade, Assistens og Jagtvej med interesserede børn og voksne, som så kunne erfare forskellene i forureningsniveauer. BT skrev en artikel om det.

- Vi har foretaget forskellige af luftforureningsmålinger op til kommunalvalget, hvor vi har ment at det kunne gøre os klogere på forureningsbilledet og gøre politikere opmærksomme på problemet med luftforurening, fx på Jagtvej. BT har dækket nogle af vores aktioner.

- Trafikplan Indre Nørrebro og Rantzausgade er ramt af store forsinkelser på grund af mange forskellige forhold og dårlig planlægning. Vi følger fortsat planerne i hurtigrupper med henblik på at det bliver som lovet og at de fleste midler ikke forsvinder i administration og om-projektering.

- Vi har desværre været nødt til at bruge en del energi på at forsvare vedtagne planer sammen med Lokaludvalget og vores grønne samarbejdspartnere.

- Fx ville forvaltningen pludselig udvide Tagensvej ind i De Gamles By (igen), selv om der er vedtaget en Helhedsplan med deltagelse af 100 lokale beboere og forvaltningsfolk. Det endte med at politikerne stemte forvaltningens forslag ned.
- Til budget blev der sat penge af til at åbne Stengade for elbiler, hvilket ville være imod Trafikplan Indre Nørrebro, som er vedtaget i forbindelse med Områdefornyelsen. Vi arbejder nu på at finde et godt alternativ, hvor en Grøn Trafikvej kan prøves af.

Kontakt

Centerleder:

Anders Jørn Jensen
Miljøpunkt Nørrebro
Korsgade 16
2200 N

T +45 22555303

M ag21.andersj@gmail.com

miljoe-noerrebro.dk

www.facebook.com/MiljopunktNørrebro

Bestyrelsen

Bestyrelsesformand:

Jan Andersen
Blågårdsgade 14 2 tv.
2200 København N.
T +45 28773396
M jan@mijl.dk

Næstformand:

Jesper Langebæk

Bestyrelsesmedlemmer:

Marcus Vesterager
Søren Høyrup
Per Grønne Jørgensen
Erik H. Jørgensen
Marina Bergen Jensen
Sebastian R. Eskerod

Bagsidebillede Nørrebrogade i juni 2021.

MILJØ NØRREBRO

Årsberetning 2021

Miljøpunkt Nørrebro
Korsgade 16
2200 Nørrebro

Eget foto